UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year $4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, заінкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня міститься в Українськім Робітничім Домі, на розі вулиць Причард і МекҐрегор, у Вінніпеґу, Ман.

Передплата на рік $4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

ЗА ТАКИХ УМОВИН І ПОДІЙ ВІДБУВАТИСЬМЕ 11 З'ЇЗД ТУРФДІМ.

Одинацятий Всекраєвий З'їзд Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім вже проголошений. Він має відбутися в першій половині місяця лютого 1930 року. З'їзд цей проголошено два місяці наперед, щоб члени й членкині ТУРФ-Дім і його секцій могли перевірити свою працю в минулому, підсумувати освітньо-організаційну діяльність й мали час начеркнути новий плян праці на 1930 рік.

Здається, що ні один з минулих з'їздів ТУРФДім не відбувався за таких загрозливих міжнародніх подій і загострень клясових боїв, як зараз радитиме одинацятий з'їзд ТУРФДім. Усього десять місяців минуло з того часу, як відбувся останній з'їзд ТУРФДім, а вже позначився й цей, хоч як короткий, час подіями чималої ваги.

На Далекому Сході вже ревуть гарматні постріли. За намовою й підтримкою імперіялістів світу китайські горлорізи генерала Чай Кай Ші з білогвардійськими бандитами напали на Китайську Східню Зелізницю, майно Радянського Союзу, заграбили його, а тисячі радянських горожан засудили на повільне конання по тюрмах і концентраційних таборах.

В Німеччині соціял-демократичне правительство Мюллера, Ґжесінського впарі з соціял-демократичним поліцай-президентом Цергібелем влаштували криваву масакру німецьким робітникам, вимордовуючи їх на вулицях Берліну, розвязали боєву організацію Червоних Фронтовиків, арештували робітничу пресу й її редакторів, погромили соціял-демократичною поліцією мітінги й з'їзди німецьких робітників.

В Австрії фашісти, зорґанізовані у напів-військовій орґанізації Гаймвер, за допомогою й у тіснім співробітничанні соціял-демократичного уряду, встановили фашістську диктатуру з катом Шобером на чолі, з тим самим Шобером, що в 1927 році мордував робітників на вулицях Відня.

На шлях німецьких соціял-демократичних ватажків Носке, Ґжесінських, Цергібелів й австрійських поліцай-президетів Шоберів вступив так званий "робітничий" уряд партії праці МекДоналда в Анґлії. Свою працю розпочав уряд МекДоналда зорґанізованими погромами і збройними нападами на арабське населення в Палестині. Ніхто ж інший, а саме лейборитський уряд МекДоналда продовжав засуди на найактивніших працівників трейд-юнійного руху в Мірутському процесі в Індії, засуджуючи їх на десятки років повільного конання по тюремних казематах.

Масакра робітників в Лупенах у Румунії хлопоманським урядом Маніу, розгромлення трейд-юнійних орґанізацій, вимордовування сіґуранцією найчільніших робітників, учасників визвольного руху — це теж слід записати в сторінку історії 1929 року як наступ капіталу на працюючих.

А трохи на захід від кордонів сіґурантської Румунії, в країні Гортого, в Мадярщині, мруть заголоджені провідники працюючих, замучуються в тюрмах на передвчасну смерть. Нічого не помагають протести працюючих усього світу проти білого терору кривавого Гортого, він цілу країну перемінив в одну велику тюрму, якої тюремним дозорцем і катом політичних вязнів є самий він.

Й невеличка Югославія теж заговорила бандитськими нападами й розбоями. Ґенеральські банди Жівковічів й його жандармерії вимордовують таки в білий день на вулицях Білгороду, Загребу й інших місцевостей клясово свідомих робітників, не чекаючи навіть формального смертного присуду ґенеральських суддів.

А тут, в країні окричаної капіталом демократії й добробуту, чи ж не позначився цей рік посиленим наступом на фронт працюючої кляси? Авжеж, що так! Про це свідчать бандитські напади самої поліції й босівських наймитів в Ґастонії на страйкуючих робітників, замордування Елли Виґґінс і інших провідників страйкових боїв Норт Керолайни, масові засуди найактивніших юнійних робітників у страйковому русі.

Й канадійські фашісти теж пожвавили свою роботу в наступі на клясу працюючих. І тут вже розбивають вони працівникам робітничого руху голови й тут засуджують робітників на тюрми більше чим будь-коли передтим. Торонтонський Цергібель ще ніколи так не громив робітників, як цього року в Квінс парку. Заборона мітінґів, зібрань, демонстрацій, масове ставлення активніших робітників на чорну лісту, гонення клясово свідомих робітників — чи ж все те не вказує на посилений наступ капіталу на працюючих тут, в Канаді? Певно, що так!

Оце ціла низка подій, що їх робітничою кровю записано в історію визвольного робітничого руху й клясових боїв за цей 1929 рік у всьому капіталістичному світі. Історія отого руху не закінчується, а навпаки, вона щойно почала писатися повним і зрозумілим шрифтом. А пишуть сторінки своєї власної історії, історії визвольних боїв, самі працюючі, пишуть їх на фронтах клясової праці й боротьби.

От за яких умовин й міжнародніх подій радитиме одинацятий з'їзд ТУРФДім в місяці лютім. Делеґатам доведеться провірити свою працю за отой 1929 рік в освітньо-орґанізаційній ділянці, сказати віч на віч, що зробили за увесь рік, щоб посилити фронт боєвих рядів працюючих, як працювали в ударних кампаніях для робітничо-фармерської преси, яку частку вклали у придбання нових читачів і передплатників для вожатого Українських працюючих Канади, "Укр. Роб. Вістей".

Ми, як частина світового революційного пролетаріяту, повинні підготуватися до підсумків своєї цілорічної праці і, прибувши на з'їзд своїх орґанізацій, дати звіт із своєї діяльности та загартуватися до дальшої праці і до майбутніх боїв.

Жертви клясової боротьби в Ґастонії

(Нарис американського журналіста Г. Кескедона про положення в Ґастонії.)

В стейті Норт Каролайні відбувається тепер чи не найзавзятіша в історії Злучених Держав боротьба між силами американського капіталу та робітниками, об'єднаними у всекраєвій юнії текстільників, що йдуть за проводом комуністів.

Ще в квітні цього року почалась ця одчайдушна боротьба між підприємцями текстільної промисловости, що панують над цілими стейтами, та фабричними робітниками. Головним центром всієї текстільної промисловости є Ґастонія. У цьому фабричному місті та інших південних промислових центрах зосереджено понад 50 відсотків всієї текстільної промисловости Злучених Держав, в якій працює понад 300,000 робітників.

16 ґастонських провідників страйку, яких судили в Шарлот, Н. К., за вбивство шефа поліції Андерголта.

До останніх 3 — 4 років текстільна промисловість була зосереджена в Новій Анґлії, або північно - атлянтійській ґрупі стейтів. Але цей район скоро залюднили та вклали там забагато капіталу. Великим капіталістам довелось шукати іншого місця, щоб вигідно вкласти капітал. Тому вони подались на південь до південно-атлянтійських стейтів, де і створили новий промисловий район. Вони використовували дешеву працю неґрів, щоб збільшувати свій зиск.

Але текстільні підприємства розвивались надзвичайно швидко. Треба було наймати також білих робітників. Отож підприємці визискували й неґрів і білих. Це призвело навіть до дечого важливішого. Білі робітники мусіли зректися своїх расових забобонів і об'єднатись з усіма іншими трудящими, незалежно від раси чи національности, на клясовій базі.

Південно-атлянтійські стейти ще донедавна були центром расової ворожнечі білих робітників до неґрів. Лукаві підприємці спритно підбурювали білих робітників проти чорних. Вони розвивали в білих робітниках почуття переваги над чорними. Справжнє завдання робітників у цьому разі, що були перед пологами, однаково опинились серед тих, для кого єдиним дахом стало небо...

Проте ґастонські робітники й далі боролись. До помочі страйкерам стала Міжробдопомога. Вона привезла цельти й влаштувала кольонію-табор на околицях міста. Агенти підприємців та урядники "національної ґвардії" в уніформі щоночі нападали на приміщення робітників, які жили в окремих, не хазяйських хатах. Ці посіпаки бомбардували головну управу юнії текстільників та Міжробдопомогу. Але страйкері не злякались. 7. червня вони відбули масовий мітінґ в таборі. Наприкінці мітінґу ґастонська поліція разом з аґентами підприємців та з їхнього наказу напала на робітничий табор. Вони стріляли на жінок та дітей, що спали. Вони зробили багато пострілів, вбили та поранили кількох робітників, що боронили своїх жінок та дітей. Счинилась одчайдушна бійка, підчас якої смертельно поранили начальника ґастонської поліції Адерголта. Потім, як це звичайно буває, заарештували багатьох робітників. Серед заарештованих був відважний керівник страйку Фред Бил. 15 осіб, у тім числі і 3 жінки, обвинуватили в убивстві, а 58 інших в нападі з метою убивства. Підприємці, звісно, вжили всіх заходів, щоб зірвати страйк. Отож, приміром, Деламара Гемптона, що був один із керовників страйку, обвинувачували, ніби він один із тих, що вбили начальника поліції. Проте слідство довело, що в Гемптона був револьвер, тоді як постріл, яким вбито начальника поліції, зроблено з рушниці.

Процес ґастонських текстільників почався 29. липня перед "добірними" членами суду. Перед цим та й тепер з багатьма ув'язненими робітниками по-барбаському поводились кати — аґенти фабрикантів. Звільнені після арешту робітники переказують, що зойки ув'язнених, яких катують, чути на всю в'язницю. Найулюбленішою зброєю катів є гази, що призводять до сліз. Вони викликають млосність та паморочки, що тривають кілька годин.

Але натиск капіталістів не ламає лав робітників. У деяких місцях вони повернулись до роботи, щоб дістати змогу підтримати братів та сестер, що й далі борються проти хазяїв. Водночас цілі ватаги бешкетників, усяких людців, провідників та інших запроданців фабрикантів нападають на робітників. Вони часто приходять до хати робітника, забирають його кудись далеко, а там б'ють та катують його до нестями. Але робітники ніколи не здаються й відважно провадять свою боротьбу.

Одним з найактивніших місцевих лідерів страйку була Елла Мей Віґґінс. Ця 29-літня вдова працювала 60 годин на тиждень у Бессемер-Сіті, під Ґастонією. За цю роботу вона діставала тільки 9 доларів, і за ці гроші мала годувати 5 дітей, з яких найстаршому було 11 років. Коли пролунало гасло страйку, вона чи не найперша почула його. Вона пристала до юнії, виступала на мітінґах, склала багато революційних пісень, що скрізь впливали на робітників швидше, ніж література чи заклики. Навіть найвідсталіші робітники приставали до орґанізованих лав пролетаріяту та до клясової боротьби.

Підприємці скаженіли. Вони завзялись знищити цю відважну жінку, що керує клясовою боротьбою. Вони отруїли криницю, звідкіля вона брала воду для своєї родини. Їй загрожували смертю. А вона й далі сміливо боролась.

Орґанізатори всекраєвої юнії текстільників призначили великий масовий мітінґ для орґанізації неорґанізованих робітників південної Ґастонії. Суддя ґастонської влади отверто заявив, що він "боронитиме всяку банду бешкетників, що лінчуватиме промовців". Він заборонив цей мітінґ, а аґенти підприємців орґанізували кілька ватаг, що розташувались на великих дорогах. Елла Мей Віґґінс та ще 20 робітників з Бессемер-Сіті їхали трокомна мітінґ. На них напали озброєні ватаги і хотіли примусити їх повернутися назад. Один трок з убійниками промчав повз них, стрілявши в робітників. Вони явно хотіли влучити в Віґґінс. Та й справді одна куля потрапила в груди, поранивши її, і незабаром вона померла. Інших робітників на трокові теж поранено.

Елла Мей Виґґінс з Бесемер Ситі, Норт Каролайна, і її пятеро дітей, що остали сиротами. Матір замордували компанійні бандити 14. вересня, коли вона їхала на юнійний мітінґ до Ґастонії.

У наслідок виказів свідків місцева влада мусіла заарештувати 6 членів хазяйської "чорної сотні". Але їх випустили під невеличку кавцію, тоді як ґастонських робітників, винуватих в убивстві начальника, залишили в в'язниці, вимагаючи від них більшої кавції. Причини зрозумілі.

Похорон цієї робітничої поетеси був одною з найкращих демонстрацій пролетарської солідарности, яку колинебудь бачили в південних стейтах. Робітники, ризикуючи життям, подались масами на цей похорон. Там були також ватажки фашістів, але вони не наважились напасти. Не вважаючи на велику зливу, тисячі робітників вшанували свого проводиря та вітали комуністів — проводирів страйку та товаришів, що працювали поруч із Віґґінс. Промовці, що виступали, отверто винуватили в убивстві Віґґінс великих фабрикантів. Недарма їхній аґент, обвинувач ґастонських текстільників, боронить убійників Віґґінс.

Смерть Віґґінс була наче бумерангом. Замість залякати робітників та примусити їх скоритися, як хотіли запроданці підприємців, вона стала великим стимулом до дальшої боротьби та орґанізації.

Потім почався процес над робітниками за вбивство шефа поліції. Ґубернатор стейту, що сам є великий акціонер текстільної промисловости, найбільше слухав так званих лібералів, жовтих соціялістів та інших реформістів, що вимагали перенести процес до іншого міста, та переніс суд до Шарлот. Він цим здобув ласку реформістських ґазет та журналів, які відограють ту саму ролю, що й підчас процесу Сакко й Ванзеті. Вони умовляють робітників вірити "правосуддю" суддів та політиків, що підлягають капіталістичній клясі.

Але робітників не можна спантеличити. Компартія скрізь влаштовує мітінґи, на яких пояснює робітництву справжній клясовий характер теперішнього процесу ґастонських робітників. Вони знають, що буржуазія хоче спекатись найкращих керівників клясової боротьби та запобігти орґанізації робітництва.

Сім провідників ґастонського страйку, яких американський капіталістичний суд засудив: чотирох від 17 до 20 літ вязниці, двох від 12 до 15 літ, а одного від 5 до 7 літ.

Незалежно від того, який вирок дав буржуазний суд (сімох винувачених засуджено до ув'язнення на час від 5 до 20 років) боротьба в Норт Каролайні та в цілій країні й далі триватиме. Кожна нова жертва буржуазної зненависти тільки загострить боротьбу та орґанізацію пролетаріяту. Кожне робітниче життя, що його забере "його величність капітал", тільки впише нову червону сторінки до історії клясової боротьби трудящих у Злучених Державах. Боротьба американського пролетаріяту за опанування засобів виробництва стає чимраз завзятішою, і наближається той день, коли трудящі маси об'єднаються для остаточної боротьби за повалення буржуазії та утворення диктатури пролетаріяту.

Жінки й діти ґастонських страйкерів, яких компанії повикидали з приміщень і ними заопікувалася орґанізація Міжнародньої Допомоги.

МИ ГОТОВІ!

(Написав Д. Олекса.)

Гуркотять далекі громи,
Наближається гроза...
Але нас ніхто не зломе,
Не загра в очах сльоза!...
Нехай лине хмара темна,
Нехай зве нас у похід:
З нами—людність під'яремна
Ввесь застеле небозвід!...
Ми розгорнемо знамена,
Зір загостримо в мечі,
О, крицеві в нас рамена,
Не зломить їх вам — сичі!...
Злетимо ми аж за хмари,
Далі, далі у блакить...
Завдамо панам всім кари,
Наш червоний спів гремить!
То-ж як розпач усю землю
Буревієм сколихне, —
Люд пригноблений в кольони
Шикуватися почне!...
Хай гремить на всі розлоги,
Хай збирається гроза:
В очах наших перемога
Грає радощів сльоза!...